

ARBEIDS-MANDEM.

*Her ræk mig o broder din børkede haand
før i løgn og af stult vi forgau.*

GUSTAV HOLTER. X.A.

Arbeidere i alle lande forener eder!

Organ for Norsk arbeidsmandsförbund.

Enighed er vor styrke!

Udkommer 2 gange maanedlig, kan bestilles paa alle landets postanstalter og koster 60 øre halvaaret. — Bekjendtgørelser koster 12 øre per linje.

Nr. 6.

Kristiania den 25. marts 1904.

7. aarg.

Dagsorden for Norsk arbeidsmandsförbunds Det landsmode der afholdes i Trondhjem 16. til 19. mai 1904.

I. Mødets åbning.

1. Aabningstale af formanden.
2. Taler af de indbudte repræsentanter.

II. Prøvelse af fuldmagterne.

III. Budtagelse af forretningssordenen.

IV. Mødets konstituering.

1. Valg af dirigenter.
2. " " sefretærer.
3. " " reiseafdelingsskomite.

V. Marsberetning og regnskaber.

VI. Forslag om kontingentforhøielse.

VII. Forslag om fagbladets udgivelse som maanedsslad m. v.

VIII. Forslag om ansættelse af faste agitatorer.

IX. Förbundets ställing til Arbeiterpartiet.

X. Förbundets ställing til Arbeiternes faglige landsorganisation.

XI. Förbundets ställing til afholdsagen.

XII. Forsikringsskassen.

XIII. Oprettelse af syge- eller hjælpekasje.

XIV. Oprettelse af arbeidsledighedskasje.

XV. Stiftning af sløvhedens protokol.

XVI. Forslag om förbundets deling.

XVII. Fagspørsmål.

1. Graastensmuring som haandværksfag.
2. Kontraktorsystemets afdøflelse.
3. Forudsprængenes forhøielse ved offentlige arbeider.
4. Organiserede arbeideres fortrinsret ved statens arbeider.

XVIII. Lovændringer.

XIX. Bevilningsfølgere.

1. Diettpengenes forhøielse under rejser.
2. Forslag om bevilning til forretningssudvalgets ulønmede medlemmer.
3. Forslag om forhøielse af kasjerenes løn.
4. Forslag om ersatning til revisorerne.

XX. Budtagelse af budgettet.

XXI. Afsgørelse af den fremtidige ordning med „Samhold“s laan.

XXII. Faststættelse af tid og sted for næste landsmøde.

XXIII. Valg.

Formand, kasjerer, eventuelt agitator, forretningssudvalg, udenhøjs styrke med supplanter, revisorer med supplanter.

XXIV. Eventuelle forslag.

XXV. Ordet frit.

XXVI. Afslutning.

Indkomne forslag til de forskellige punkter paa dagsordenen.

Til punkt VI.

- 1) Kontingenget til administrationskassen forhøies med 2 øre pr. uge og medlem.

Taugevands arbeidsmandssforening.

- 2) Kontingenget til administrationskassen forhøies med 5 øre pr. uge.

Forretningssudvalget og foreningen "Fram".

Til punkt VII.

- 1) Fagbladet "Arbeidsmanden" udgives for fremtiden bare en gang maanedlig.

Taugevands arbeidsmandssforening og Intrøndelagens værbeiderforening.

- 2) Fagbladet ud kommer for fremtiden kun til uddeling blandt medlemmer af forbundet og ikke som abonnementssavis.

Snarøens tomt- og høvle-riarbeiderforening.

Til punkt VIII.

- 1) Der ansættes 2 faste agitatorer, en for det nordejeldske og en for det sønderjeldske. For Kristiania og omegn drives agitationen fra hovedkontoret.

Taugevands arbeidsmandssforening.

- 2) Der ansættes 1 fast agitator.

Intrøndelagens værbeiderforening.

- 3) Der ansættes en fast agitator for Nordland, der besøger afdelingerne en gang maanedlig.

Forbundet afholder aarlig en basar til indtægt for agitationen, hvortil afdelingerne hører bidrag.

Afd. 103 "Nordlyset".

- 3) Forretningssudvalget påaegges, gjennem cirkulære, at henstille til familiige forbundets afdelinger, at de ved saavel stortings- som kommuneweis også at bli representert i forhold til sin styrke.

Snarøens tomt- og høvle-riarbeiderforening.

4) Principielt.

Norsk arbeidsmandsförbund melder sig ud af Det norske arbeiderparti fra 1. juli 1904 og de enkelte afdelinger tilspilges at melde sig ind i de politiske, lokale samorganisationer.

Subsidieret:

De afdelinger, som vil fåa tilsluttet den lokale, politiske samorganisation, skal ikke melde ind i Det norske arbeiderparti af forbundet. Gi heller maa der fors aadanne afdelinger erlægges kontingent af forbundets tasje.

De afdelinger, som ifølge denne beslutning vil fåa tilsluttet den lokale, politiske organisation, skal straks melde dette til forretningssudvalget. Denne beslutning træder i kraft 1. juli 1904.

Norsk arbeidsmandsförbunds stedlige styrke i Bergen.

Til punkt X.

Norsk arbeidsmandsförbund udmeldes af Arbeidernes fagl. landsorganisation fra 1. juli 1904. Fra det tidspunkt, forbundet udtræder af landsorganisationen, indmeldes afdelingerne enkelvis og direkte i landsorganisationen.

Arendal-Namlibanens arbeiderforening.

Til punkt XI.

1) Landsmødet sætter en streng bestemmelse om, at alle berufende drifte hjerne fra foreningens møder og festler.

Mjøsen arbeiderforening.

2) Det skal være forbudt i forbundet med festler, demonstrationer, møder eller lignende at benytte spirituose drifte.

Mo arbeiderforening.

Til punkt XII.

1) Ved dødsjald udbetales forsyningssbidraget efter følgende stala: For de, der har staat i forbundet 3 aar og opfyldt alle sine forpligtelser, udbetales 300 kr., efter 4 aars forløb 400 kr., 5 aar 500 kr., 8 aar 700 kr. og 10 aar 1000 kr.

Hallingfjelds arbeidsmandsforening.

2) Landsmødet anmeldes om at forandre lovene for forsikringsskassen derhen, at mand og kone blif ligeberettiget til forsikringen mod en dertil passende forhøielse af kontingenget.

Trondhjems sjæuerforening.

3) a. Naar et medlems kone dør, udbetales straks 100 kroner.

b. Forsikringsberettiget er ethvert medlem, der har opfyldt alle sine forpligtelser til forbundet i et aar og betalt den til viemedet udsigede ekstra-

forretningssudvalget kontingenget.

c. Til dækkelse af dødsbidraget udstrives en ekstrakontingent a 50 øre pr. medlem. Høres udbetales dødsbidraget, indtil 200 kroner er tilbage af første udtagning; da udtagnes efter 50 øre og saa fremdeles.

Stenarbeiderernes forening, Bergen.

4) Udbetalingen af forsikringsbidraget 500 kroner står, naar et medlem er 60 aar, dog ikke for vedkommende har staat i forbundet i 20 aar. Ellers som før, 300 og 500 kroner.

Eidets grube-arbeiderforening.

5) Dør et medlem, der har været medlem af forbundet i 1 aar, udbetales hans efterladte et beløb af 100 kroner, efter 2 aar 200 kroner, 3 aar 300 kroner, 4 aar 400 kroner og 5 aar 500 kroner.

Mikael Olsen, sekretær i afdeling 43, T.hjem.

6) Princippet forslag:

Forsikringsbidraget udbetales ved et medlems død efter følgende stala: Medlemmer, der har staat i forbundet

1 aar og bet. 52 ugers konting.	kr. 100.00
2 —— 104 " ——	• 200.00
3 —— 156 " ——	• 300.00
4 —— 208 " ——	• 400.00
5 —— 260 " ——	• 500.00
6 —— 312 " ——	• 600.00
7 —— 364 " ——	• 700.00
8 —— 416 " ——	• 800.00
9 —— 468 " ——	• 900.00
10 —— 520 " ——	• 1000.00

Subsidiert: Dør et medlem efter at ha været medlem i 2 aar, erholder hans efterladte 200 kroner. Efter 5 aars forløb 500 og efter 10 aar 1000 kroner.

Fabrikarbeiderenes forening, Kranaia.

7) Paragraf 18 c. bør forandres til at lyde:

Dør et medlem, og hans medlemsbog er vijer, at han har været medlem af forbundet uafbrudt i mindst 3 aar og opfyldt alle sine forpligtelser, udbetales der til hans hustru, uforhørgede børn eller andre slektinge, hvem adobe stod i forstørrelsespligt til, 300 kroner. Har adobe været medlem i 5 aar 500 kroner. Har adobe ingen værværende, som her nævnt, bortfalder bidraget.

Forretningsudvalget.

Til punkt XIII.

1) Landsmødet nebstæter en komite til at udarbeide plan og regler for en hjælpefase inden forbundet. Disse regler forelægges forretningsudvalget, som har at revidere dem og sætte for, at hjælpefassen begynder sin virksomhed fra 1. januar 1905.

Mysen arbeiderforening.

2) Der oprettes en hjælpefase inden forbundet, hvortil ethvert medlem betaler en ugentlig kontingent af 5 øre. Under sygdom og ulighedsstihilde har ethvert medlem efter 3 maaneders medlemsstal ret til en underhåndelse af kr. 1.50 pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, forhåndt til sygdommen har været mindst 2 uger.

Mikael Olsen, sekretær i afd. 43, T.hjem.

Til punkt XIV.
Forbundets forsikringsklasse omgjores til en arbejdsligehedsklassé.

G. Øysterud.

Til punkt XV.
Slovhedens protokol sløses.
Bils arbeiderforening og J. Birkeland.

Til punkt XVI.

Norsk arbeidsmandsforbund deles i 2, saaledes at bjarbeiterne saa sit og landsarbeiterne sit.

Eidets grube-arbeiderforening.

Til punkt XVII.

1) Graafsmuring soges ved lovophjet til haandværk. Vi skal videre tilslade os at foreslaa: Landsmødet fatter beslutning om at pålægge forretningsudvalget at udarbeide og indsende til statsmynghedene detaljeret forslag for at faa det indsat i plata af 11. september 1901 angaaende afslægelse af svendeprove og kontroller med samme form for om borger breve af 4. juli 1884. Forvrigt henvises til haandverkslovens øvrige bestemmelser.

2) Landsmødet pålægger forretningsudvalget at udlede lister til alle forbundets afdelinger for dermed at faa et landen i måskepræstation mod kontraktørssystemet ved offentlige anlæg. Naar listerne er indbragte, skal forbundets formand overbringe forslaget petitionen med motivering.

J. Birkeland, styremedlem,

jamt Mo arbeiderforening.
3) Alt jorlskab ved statens anlæg forslægges fastsat til 3 kroner pr. dagsverk i forbindelse med fastsættelse af mindstelon.

Forenningen "Framsteg".
4) Det henstilles til landsmødet at forslag istandbragt en ordning, hvorved organiserede arbeidere saa fortrinsret til arbeide ved statens anlæg.

Hallingfleids arbeidsmandsforening.
Til punkt XVIII.
Lovforandringer er fremsat følgende forslag:

Paragraf 1 a bør lyde:
Forbundets formaal er at samle de forstørrelse grupper af saavel kvindelige som mandlige arbeidere, der ikke omfattes af haandverksloven, til en faglig enhed, for at de i fællesskab paa alle områder kan vørge og fremme sine faglige og sociale formaal.

Forretningsudvalget.

S 2 a forandres derhen:
Alle af ikke haandverksærtede arbeidere bestaaende foreninger osv. som før.

Forretningsudvalget.

S 2 c.:
Paa steder, hvor ingen afdeling findes, kan medlemmer optages direkte osv. som før.

Forretningsudvalget.

S 3. Se de under punkt VI paa dagsordenen fremsatte forslag.

§ 5 a bør lyde:

1) Tritat for al kontingent er de af forbundets medlemmer, der er syge, arbejdsløse eller indkaldt til militærtjeneste i mindst 2 uger; i saa tilfælde regnes fristelsen fra første dag.

Forretningsudvalget.

2) Afdelingerne fristes for al kontingent for de af dens medlemmer, der er indkaldt til militærtjeneste eller over 1 uge har været syge eller arbejdsløse.

Arbeidsmandsforbundets stedlige styre, Bergen.

3) Afdelingerne fristes for al kontingent for de af dens medlemmer, som er indkaldt til militærtjeneste samt for dem, der over 4 dage er syge eller arbejdsløse.

Trondhjems sjauersforening.

4) Afdelingerne fristes for al kontingent for de af dens medlemmer, som er indkaldt til militærtjeneste samt for dem, der over 4 dage er syge eller arbejdsløse.

Forenningen "Baarbud", Kr. Sand.

§ 18. Se de under punkt XII paa dagsordenen opførte forslag.

§ 11 b, sidste punktum bør lyde:

Hav dog ikke stemmet i sager, der angaaer godkendelse af forbundets virksomhed mellem landsmøderne.

Forretningsudvalget.

1) Repræsentanternes reiseudgifter fordeles af landsmødet paa afdelingerne i forhold til deres medlemsantal, forsaavidt ikke landsmødet bestemmer at udrede det hele af forbundskassen; derimod betales dicetudgifterne af hver enkelt afdeling selv. — Reise- og dicetudgifterne for de syre- og revisionsmedlemmer som ojv. som før.

Forretningsudvalget.

2) Repræsentanternes reise- og dicetudgifter fordeles af landsmødet paa afdelingerne i forhold til deres medlemsantal.

Forenningen "Baarbud", Kr. Sand.

§ 18. Se de under punkt XII paa dagsordenen opførte forslag.

§ 20 a tilhøies:
Forsaavidt vedkommende afdelinger finder det påkrævet.

Forenningen "Fram".

§ 26 a foreslaas følgende tilslæg:

Desuden pligter afdelingerne at ha en fortrolende ekstrakontingent til et reservefond af 10 øre i hæltetalende og 5 øre i hæltetalende afdelinger over 6 maaneders efter opryntningen.

c. Ingen afdeling kan rykke ned fra hælt til hæltetalende.

Forretningsudvalget.

§ 8 a bør lyde:

Forbereder nogen afdeling et lønskrav, der kan ha arbejdsnedslæggelse tilfølge, skal det forelægges forretningsudvalget til godkendelse mindst 3 maaneders forud.

Undtagelser fra denne regel kan dog gøres, naar det bevislig er grund tilfødt for, at travet ikke har kunnet fremstættes med saa langt varsel.

Forretningsudvalget.

Bestemmelser i § 8 a om 3 maaneders varsel fra fremsættelsen af et krav forandres til 1½ maaned.

Aale sunds stenarbeiderforening.

§ 9 a bør lyde:

1) Naar en konflikt er godkendt af forretningsudvalget som i § 8 forestillet, og forsaavidt de til konflikts forslæg nödvendige midler strækker til med den ret, forretningsudvalget har til at udskrive ekstrakontingent, erholder ethvert i konflikten deltager medlem en ugentlig understøttelse efter følgende stala osv. som før.

Forretningsudvalget.

2) Den i § 9 a fastsatte understøttelse forhøjes for hæltetalende til 15 kr. pr. uge og for halvtetalende 7 kr. pr. uge.

Forenningen "Fram"s filial.

§ 9 d:

Hvor det gjelder krav om forbedringer fra medlemmernes side maa afdelingen ha staat i forbundet i mindst 16 uger for at ha ret til nogen underhåndelse. Enkelte medlemmer maa som regel ha været medlem af forbundet i mindst 8 uger. Ved angreb fra arbejdskøbernes side havdes rettigheder straks. Ingen understøttelse udbetales for første freleuge.

Forretningsudvalget.

i fabriken paa et for arbeiderne let tilgjængeligt indhenting været overflødt, og vil man af regnskabet kunne se resultater.

Før storre konflikter har man siden longressen været flaanet. Foruden lockouten overfor formerne i Bergen, samt murekonflikten i Kristiansand, der begyndte i september 1903, blev begge påaflægget af forretningsudvalget. Efter forhandlingerne med forretningens bestyrelse, der bestemte at udskaffe et kontingent af 1000 kr. til forhandlerene, blev forhandlingen afsluttet med et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvorved man ikke havde tiden til at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var noget eindommeleg og saavidt vidnes den første i sit slag her i landet. Den gjaldt nemlig en direkte lønsredktion, fremkommet ved indførelsen af et delvis myt sorteringssystem og kontrollsystem med somsmeddelinger, hvorved arbeiderne formentlig ikke havde fået en lønsøgning, men dog en øget lønsfordeling. Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om at udskaffe kontingentet.

Denne konflikts aarsag var også en følge af arbeiderne's ønske om at få et lønskrav af 1.500 kr. pr. dag i 30 dage, fordelt i to terminer, hvilket var et forhåbning om